

Πρόεδρος : Παύλος Μοσχονάς.

Εισηγητής: Στυλ. Μοσχολέας, Εφέτης.

Δικηγόροι: Δημ. Σκούρτης, Κωνστ. Λαλαούνης.

Ο δημιουργός έργου του λόγου ή της τέχνης, ακόμη και εάν μεταβιβάσει το περιουσιακό του δικαίωμα είτε της πνευματικής ιδιοκτησίας σε αυτό, είτε και μόνον της εκμετάλλευσης αυτής, διατηρεί το αντίστοιχο επί του έργου ηθικό δικαίωμα (droit moral), το οποίο ως εκδήλωση του δικαιώματος της προσωπικότητας του δημιουργού, αφενός καθιερώνεται και προστατεύεται από τα άρθρα 57 και 59 ΑΚ αφετέρου του παρέχει, μεταξύ άλλων, τις εξουσίες της αναγνώρισης της πατρότητας και της περιφρούρησης του έργου (Γ. Κουμάντου Πνευματική Ιδιοκτησία (ανατύπωση 1985) σελ. 234 επ. ΕΑ 14115/1987 αδημοσ.) Η πρώτη, περιλαμβάνει, πλην άλλων, την εξουσία να προβάλλει ο πνευματικός δημιουργός το όνομά του πάνω στο έργο (άρθρ. 4 και 13 εδάφ. (β) ν. 2387/20, 5 ν. 988/43, 9 ν. ΓΥΠΓ/1909 κατ' αναλογία, βλ. Κουμάντου οπ.π.σελ. 247, Λ. Κοτσίρη Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας (1986) σελ. 57 επ. Ασπαγγέρακα-Γρίβα Θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας (1975) σελ. 127-128). Η παρεμπόδιση με οποιοδήποτε τρόπο της αναφοράς του ονόματος του δημιουργού, έστω και χωρίς αμφισβήτηση της πατρότητας του έργου, αποτελεί προσβολή του ηθικού δικαιώματος. Σε σύνθετο μάλιστα έργο, όπως είναι τα τραγούδια των δίσκων μουσικής, τέτοια προσβολή του ηθικού δικαιώματος μπορεί να υπάρχει και όταν προβάλλεται το όνομα μόνον ενός από τους περισσότερους δημιουργούς, χωρίς τουλάχιστον μνεία της συμβολής του. Βέβαια, η προβολή του ονόματος του δημιουργού πρέπει κάθε φορά να γίνεται με τον τρόπο που επιβάλλεται από το είδος του έργου και από τον τρόπο τη παρουσίασής του στο κοινό, να ακολουθούνται δε και οι διαμορφωμένες συνήθειες, εφόσον δεν υπάρχει, διαφορετική συμβατική ρύθμιση. Εξάλλου, είναι επιτρεπτή καταρχήν η συμφωνία με την οποία ο δημιουργός παραιτείται από την εξουσία προβολής του ονόματός του πάνω στο έργο ή σε συνάφεια με αυτό (Κουμάντος οπ. π. σελ. 248, πρβλ. σχόλιο Μιχαηλίδη-Νουάρου στη Θ ΜΖ σελ. 34 επ., Α Σακελλαρόπουλο στο Ν.Δ. 14 σελ. 412). Περαιτέρω, η εξουσία διατηρήσεως της ακεραιότητας (περιφρούρησης) του έργου εκδηλώνεται συνήθως αρνητικά, με τη δυνατότητα αποτροπής κάθε αλλοίωσης που δεν βρίσκει σύμφωνο τον πνευματικό δημιουργό (άρθ. 15 ν. 2387/20, 9 ν. ΓΥΠΓ/1909). Ακόμη και όποιος απέκτησε με σύμβαση την πνευματική ιδιοκτησία, δεν μπορεί να κάνει στο έργο μεταβολές τις οποίες κρίνει αναγκαίες για την καλύτερη εκμετάλλευσή του, παρά στο μέτρο που ο δημιουργός επιτρέπει τις μεταβολές αυτές. Με σύμβαση όμως, μπορεί επίσης να επιτραπεί κάθε αλλοίωση του έργου και η εκμετάλλευσή του στην αλλοιωμένη μορφή. Αλλά κάθε άδεια αλλοίωσης δεν είναι απεριόριστη. Όταν δεν υπάρχει ειδική συμφωνία, επιτρέπονται μόνον εκείνες οι αλλοιώσεις που έχουν ρητά συμφωνηθεί, ή που επιβάλλονται από τον σκοπό της σχετικής συμφωνίας (Κουμάντος οπ. π. σελ. 254-255, Κοτσίρης οπ. π. σελ. 59-60, Ασπρογέρακας - Γρίβας οπ. π. σελ. 132, 137 επ.).

Στην προκειμένη υπόθεση, αποδεικνύονται τα ακόλουθα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά: Ο εφεσίβλητος είναι στιχουργός και μουσικοσυνθέτης του τραγουδιού με τον τίτλο "....." και στιχουργός των λοιπών αναφερομένων στην αγωγή έξι τραγουδιών με τους τίτλους: ".....", ".....", ".....", ".....", ".....", και ".....". Όλα αυτά τα τραγούδια, ως σύνθετα έργα, αποτελούν κατά το αντίστοιχο ως άνω μέρος πνευματική ιδιοκτησία του εφεσίβλητου που έχουν κατά το παρελθόν παραχθεί και κυκλοφορήσει σε δίσκους. Ο εφεσίβλητος, με σύμβαση έχει εκχωρήσει,

αντί αμοιβής, στην (.....), το αποκλειστικό δικαίωμα της εκμεταλλεύσεως του πνευματικού έργου που έχει δημιουργήσει ή πρόκειται να δημιουργήσει στο μέλλον. Με την πιο πάνω σύμβαση, μεταβίβασε στην το περιουσιακό δικαίωμα που αφορά την εκμετάλλευση της πνευματικής του ιδιοκτησίας, διατήρησε όμως ο ίδιος ως εκδήλωση της προσωπικότητάς του, το απεριόριστο και απόλυτο ηθικό δικαίωμα το οποίο, κατά τα προεκτιθέμενα, μεταξύ άλλων, του παρέχει

α) την εξουσία της προβολής του ονόματός του ως στιχουργού και

β) την εξουσία της περιφρούρησης των παραπάνω έργων του. Η εκκαλούσα φωνογραφική εταιρεία, το έτος 1969 παρήγαγε και έθεσε σε κυκλοφορία συλλογή αποσπασμάτων τραγουδιών σε δίσκο γραμμοφώνου μακράς διάρκειας, με το σήμα της (.....) και αριθμό 8063 καθώς και κασέτα μαγνητοφώνου, επίσης με το σήμα της, στον καθένα από τους οποίους, μεταξύ των 30 τραγουδιών που περιείχαν, περιέλαβε και τα ως άνω επτά τραγουδία του εφεσιβλήτου. Στο κάλυμμα τόσον του δίσκου όσον και της κασέτας, από τη μία πλευρά ανέγραφε ως επικεφαλίδα τα ονόματα των καλλιτεχνών (τραγουδιστών)-..... με τις φωτογραφίες τους και τις λέξεις 30 ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ, με τους τίτλους απλώς των τραγουδιών, από την άλλη δε πλευρά ανέγραφε, μετά τις λέξεις 30 ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ με παραπλεύρως τα ονόματα των ίδιων καλλιτεχνών, τους τίτλους και ορισμένους στίχους των περιεχομένων τραγουδιών (1 στίχο και το ρεφραίν). Στις ετικέτες επίσης δίσκου και κασέτας ανέγραφε τα ονόματα των προαναφερομένων καλλιτεχνών με την ένδειξη "ΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΟΥΣ", μνημονεύοντας μόνον τους τίτλους των τραγουδιών, ακόμη δε, στην ετικέτα του δίσκου και τις λέξεις "ορχήστρα". Πουθενά δεν αναφέρει το όνομα του εφεσιβλήτου (όπως και των άλλων) ως δημιουργού των στίχων των επτά τραγουδιών και επιπλέον της μουσικής ενός από αυτά. Είναι αλήθεια ότι η εναγομένη-εκκαλούσα δεν αμφισβήτησε ούτε αμφισβητεί την πατρότητα των τραγουδιών αυτών του εφεσιβλήτου, αλλά τούτο, όπως πιο πάνω στη νομική σκέψη έχει γραφεί, δεν αποκλείει την προσβολή του ηθικού του δικαιώματος.